

การศึกษาการบริหารงานของหน่วยงานภาครัฐบาลในการส่งเสริมสินค้าหัตถกรรมไทย

นางสาวกิ่งพร ทองใบ

007131

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพาณิชยศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2525

ISBN 974-561-250-2

I15/35639

A STUDY ON MANAGEMENT OF GOVERNMENT SECTOR
ON PROMOTING THAI HANDICRAFT PRODUCTS

Miss Kingporn Thongbai

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements

for the Degree of Master of Commerce

Department of Commerce

Graduate School

Chulalongkorn University

1981

ISBN 974-561-250-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การศึกษาการบริหารงานของหน่วยงานภาครัฐบาลในการส่งเสริมหัตถกรรมไทย
โดย   นางสาวกิ่งพร ทองใบ
ภาควิชา   พาณิชยศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา   อาจารย์โพธิ์ทอง แก้วลู่ทิส
   รองศาสตราจารย์จินตนา บุญบงการ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

สุประสิทธิ์ บุญนาค

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประสิทธิ์ บุญนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

น. นราศักร ใจวณิชกุล

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.นราศักร ใจวณิชกุล)

นางสาวกัญญา กาญจนาศัย

..... กรรมการ
(นางสาวกัญญา กาญจนาศัย)

อ.บดินทร์ หันเดชะ

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อนงค์รัตน์ หันเดชะ)

อ.โพธิ์ทอง แก้วลู่ทิส

..... กรรมการ
(อาจารย์โพธิ์ทอง แก้วลู่ทิส)

อ.จินตนา บุญบงการ

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์จินตนา บุญบงการ)

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การศึกษาการบริหารงานของหน่วยงานภาครัฐบาลในการส่งเสริมการค้า
 หัตถกรรมไทย

ชื่อ   นางสาวกิ่งพร ทองใบ

อาจารย์ที่ปรึกษา   อาจารย์ โพร้ทอง แก้วสุทธิ

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม   รองศาสตราจารย์ จินตนา บุญบงการ

ภาควิชา   พาณิชยศาสตร์

ปีการศึกษา   2524

สินค้าหัตถกรรมไทย เป็นสินค้าที่มีบทบาทต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของไทย กล่าวคือ ในด้านเศรษฐกิจ สินค้าหัตถกรรมไทยเป็นสินค้าออกที่สำคัญในปี 2524 มีมูลค่าการส่งออก สินค้าหัตถกรรมไทยประมาณ 6000 ล้านบาท ในด้านสังคม การผลิตและการจำหน่ายสินค้าหัตถกรรมไทยทำให้คนมีงานทำลดปัญหาการว่างงาน มาตรฐานความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้น ด้วยความสำคัญของสินค้าหัตถกรรมไทยดังกล่าวนี้ทำให้รัฐบาลกำหนดนโยบายการส่งเสริมสินค้าหัตถกรรมไทย ซึ่งได้บรรจุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติตั้งแต่ปี 2510 เป็นต้นมา

ในการศึกษาครั้งนี้ จะศึกษาถึงการบริหารงานของหน่วยงานภาครัฐบาลในการส่งเสริมสินค้าหัตถกรรมไทย โดยแบ่งประเภทกิจกรรมออกเป็น ทางด้านเทคนิควิชาการผลิต การเงิน สิทธิพิเศษในการลงทุน วัตถุประสงค์มาตรฐานสินค้า การตลาดและการส่งออก ประการสุดท้าย การวางแผนพัฒนาอุตสาหกรรมในภูมิภาค หน่วยงานภาครัฐบาลที่เป็นแหล่งข้อมูลในการศึกษาและค้นคว้า ได้แก่ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กรมพาณิชย์สัมพันธ์ กรมพัฒนาชุมชน สำนักงานแรงงานเร่งรัดพัฒนาชนบท กรมการค้าต่างประเทศและกรมศุลกากร วิธีการศึกษาใช้การสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่หรือผู้บริหารในหน่วยงานดังกล่าว การรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องและการส่งแบบสอบถามไปยังผู้ประกอบการผลิตและจำหน่ายสินค้าหัตถกรรมไทยเพื่อทราบถึงสภาพการส่งเสริมและสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐบาล

จากการศึกษาพบว่า การบริหารงานของหน่วยงานภาครัฐบาลในการส่งเสริมสินค้าหัตถกรรมไทยยังมีข้อบกพร่อง กล่าวคือ การเผยแพร่กิจกรรมการส่งเสริมในด้านต่าง ๆ ดังกล่าวไว้แล้วของหน่วยงานภาครัฐบาลยังไม่ทั่วถึง เนื่องจากมีปัญหาและอุปสรรคในเรื่องงบประมาณ คุณลักษณะของเจ้าหน้าที่ยังไม่เหมาะสม และขาดข้อมูลทางการตลาดเป็นต้น เพื่อให้การบริหารงานของหน่วยงานภาครัฐบาลบรรลุเป้าหมายในการส่งเสริมนี้ ควรจะได้พิจารณาและให้ความสำคัญกับงบประมาณในการส่งเสริมโดยสัดส่วนให้มากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับเจ้าหน้าที่ที่ทำการส่งเสริมให้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์เพียงพอ สักรวจ ศึกษา วิจัย และวิเคราะห์ข้อมูลทางการตลาดเกี่ยวกับสินค้าหัตถกรรมไทยป้อนให้แก่ผู้ผลิตและผู้จำหน่ายอยู่เสมอ และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมในการส่งเสริมเพื่อให้ธุรกิจผู้ประกอบการได้เข้ารับการส่งเสริมและได้ประโยชน์อย่างเต็มที่ตรงตามความต้องการ

Thesis Title   A Study on Management of Government sector on Promoting
                                 Thai Handicraft Products

Name   Miss Kingporn Thongbai

Thesis Advisor   Mr. Bhothong Keawsuddhi

Thesis Co-advisor   Associate Professor Chintana Bunbongkarn

Department   Commerce

Acedemic Year   1981

Thai Handicrafts are products that have an important role in the social and economy of the development country. In economy respect, Thai handicraft products are important export in 1981. Their export value are about 6 billions baht. In social respect, productions and sales of Thai handicrafts increase jobs for men, decrease unemployment problem and increase people's standard of living. The government has stipulated policy of promotion Thai handicrafts in National Economic and Social Development Plan since 1967.

In studying the management of government sector on promoting Thai handicraft, which has divided its activity into promoting on technics of production, promoting on financing, promoting on the special right on investment, promoting on the standard of the product, promoting and exporting, and promoting on local industry development planning. The government sector in this study are the Department of Industrial Promotion, The Department of Commercial Relations, The Department of

Community Development, Excellent Rural Development Office, The Department of Foreign Trade, Division Oversea Thai Trade Representation Office and The Department of Custom. The study is conducted by interviewing the personnel or the administrator in these sectors, collecting data from related department and by sending questionnaires to Thai handicraft producers and sellers who obtained the promotion from the government sector.

This study shows that the operation of the government on promoting Thai handicrafts still have many defects. Propagation of promoting made by government sector still cannot cover all industries because of the lack of the budget, qualified personnels and marketing data. In order to reach the goal of the government agencies responsible for the handicraft industry, the government should allocate more budget for these agencies; training the staff should be developed in order that they will have enough ability and experience; research and analysis the marketing data about Thai handicrafts for producers and sellers should be conducted and activities on promoting should be more publicized so that the promotion can serve the needs of proprietors.

การทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่ง จาก อาจารย์โพธิ์ทอง แก้วสุทธิ
แห่งกองส่งเสริมหัตถกรรมไทย กระทรวงอุตสาหกรรม และ รองศาสตราจารย์จินตนา บุญบงการ แห่ง
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษา
ร่วม ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้เขียนขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์
ดร.นราศรี ไหววณิชกุล คุณสุคนธ์ กาญจนาสัย และผู้ช่วยศาสตราจารย์อนงค์รัตน์ ต้นเจริญ ที่ได้รับเป็น
กรรมการสอบ ตรวจ และแก้ไขข้อบกพร่องจนทำให้วิทยานิพนธ์นี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ในการเขียนวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ผู้เขียนได้รับความอนุเคราะห์ด้านเอกสาร ข้อมูล การสละ
เวลาให้ผู้เขียนสัมภาษณ์ จากผู้บริหารและเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐบาลที่เกี่ยวข้อง และความร่วมมือ
จากธุรกิจผู้ประกอบการผลิตหรือจำหน่ายสินค้าหัตถกรรมไทยในการตอบแบบสอบถามส่งคืนมา ตลอดจน
บุคคลต่าง ๆ ที่มีส่วนช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ซึ่งผู้เขียนไม่อาจกล่าวนามได้ทั้งหมด
ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณทุกท่านไว้ ณ ที่นี้ด้วย

กิ่งพร ทองใบ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
รายการตารางประกอบ	ซ
รายการรูปประกอบ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
2 การส่งเสริมสินค้าหัตถกรรมไทย	8
3 การปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐบาลในการส่งเสริมสินค้าหัตถกรรมไทย	32
4 ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานของหน่วยงานภาครัฐบาลในการส่งเสริมสินค้า- หัตถกรรมไทย	94
5 การวิเคราะห์ข้อมูล	111
6 ข้อเสนอแนะและข้อเสนอแนะ	137
บรรณานุกรม	149
ภาคผนวก	153
ประวัติการศึกษา	186

ตารางที่

2.1	แสดงสถิติการส่งออกสินค้าหัตถกรรมไทยแยกตามประเภทสินค้า (ม.ค.-ก.ย.) 2519-2523)	28
2.2	แสดงมูลค่าเพิ่มสินค้าหัตถอุตสาหกรรมแยกรายประเภท 12 ประเภท	29
2.3	แสดงมูลค่าเพิ่มสินค้าหัตถอุตสาหกรรมแยกรายประเภท 12 ประเภท	30
2.4	แสดงการจ้างงานของหัตถอุตสาหกรรมบางประเภท	31
3.1	แสดงอัตราค่าส่งข้าราชการและพนักงานของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ปี 2520 -2524	41
3.2	สรุปผลการฝึกอบรมอาชีพอุตสาหกรรมในครอบครัว	44
3.3	สรุปผลการฝึกอบรมวิชาหัตถกรรมไทย ปีงบประมาณ 2523	45
3.4	แสดงผลการดำเนินงานของกรมพัฒนาชุมชนในการฝึกอบรมอาชีพ	55
3.5	แสดงอัตราค่าส่งกรมพาณิชย์สัมพันธ์	70
5.1	แสดงจำนวนและร้อยละของธุรกิจกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับและยังไม่ได้รับการส่งเสริม จากหน่วยงานภาครัฐบาล	111
5.2	แสดงประเภทกิจการของธุรกิจกลุ่มตัวอย่าง	112
5.3	แสดงความสัมพันธ์ของประเภทกิจการของกลุ่มตัวอย่างกับการได้รับการส่งเสริม จากหน่วยงานภาครัฐบาล	113
5.4	แสดงประเภทสินค้าหัตถกรรมของกลุ่มตัวอย่าง	114
5.5	แสดงความสัมพันธ์ของประเภทสินค้าหัตถกรรมของกลุ่มตัวอย่างกับการได้รับการส่งเสริม จากหน่วยงานภาครัฐบาล	115
5.6	แสดงระยะเวลาในการดำเนินงานของธุรกิจกลุ่มตัวอย่าง	116

ตารางที่

5.7	แสดงความสัมพันธ์ของระยะเวลาในการดำเนินงานของธุรกิจกับการได้รับการ- ส่งเสริม	117
5.8	แสดงจำนวนแรงงานในธุรกิจกลุ่มตัวอย่าง	118
5.9	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแรงงานกับการได้รับการส่งเสริม	119
5.10	แสดงยอดจำหน่ายในรอบปี 2524 ของธุรกิจกลุ่มตัวอย่าง	120
5.11	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างขนาดธุรกิจกับการได้รับการส่งเสริม	121
5.12	แสดงตลอดสำหรับสินค้าหัตถกรรมไทย	122
5.13	แสดงความสัมพันธ์ของตลาดสินค้าหัตถกรรมไทยกับการได้รับการส่งเสริม	123
5.14	แสดงจำนวนธุรกิจกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการส่งเสริมแยกตามประเภทกิจกรรมที่- รับ	124
5.15	แสดงจำนวนธุรกิจกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการส่งเสริมแยกตามหน่วยงานภาครัฐบาล- ที่ให้การส่งเสริมสินค้าหัตถกรรมไทย	125
5.16	แสดงลักษณะการติดต่อเพื่อส่งเสริมสินค้าหัตถกรรมไทย	126
5.17	แสดงความพอใจต่อการส่งเสริมที่ได้รับ	127
5.18	แสดงความคิดเห็นในเรื่องความบกพร่องในการส่งเสริม	128
5.19	แสดงความต้องการของธุรกิจกลุ่มตัวอย่างที่ยังไม่ได้รับการส่งเสริม	129
5.20	แสดงสาเหตุที่ธุรกิจไม่ทราบว่ามี การส่งเสริม	130
5.21	แสดงเหตุผลที่ธุรกิจที่มีความต้องการแต่ยังไม่ได้รับการส่งเสริม	131
5.22	แสดงประเภทกิจกรรมที่ธุรกิจกลุ่มตัวอย่างที่ยังไม่ได้รับการส่งเสริมต้องการได้รับ	132
5.23	แสดงเหตุผลที่ธุรกิจไม่ต้องการได้รับการส่งเสริม	133
5.24	แสดงความคิดเห็นของธุรกิจกลุ่มตัวอย่างที่ยังไม่ได้รับการส่งเสริม	134

รูปที่

1.1	แสดงแหล่งการผลิตสินค้าหัตถกรรมไทยที่สำคัญ	12
3.1	แสดงแผนภูมิการคาดการณ์การส่งเสริมอุตสาหกรรม	40
3.2	แสดงแผนภูมิการคาดการณ์การขยายชุมชน	52
3.3	แสดงแผนภูมิการคาดการณ์สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท	57
3.4	แสดงแผนภูมิการคาดการณ์การสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน	65
3.5	แสดงแผนภูมิการคาดการณ์การขยายสัมพันธ์	69
3.6	แสดงแผนภูมิการคาดการณ์การขยายในต่างประเทศ	84
3.7	แสดงแผนภูมิการคาดการณ์การขยายให้ทั่ว	93